

Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΠΕΡΛΙΟΥ

Τ'ινα γαλλικό περιοδικό δημοσίευσε τελευταίως άγνοστα άνέκδοτα τής ζωής του μεγάλου Γάλλου μουσουργού Έκτορος Μπερλιόζ, άπό τά όποία παίρνομε λίγα.

Ο Μπερλιόζ θεωρείται σήμερα ώς μία μουσική κορυφή του παρελθόντος αιώνας. Έως ότου άναδειχθί, έν τούτους ώς μουσουργός, έξέβησε νά περάσουν πολλά χρόνια. "Όλα τά πρώτα του έργα... έσφουρίχσαν άγρίως άπό τό κοινό, ή κριτική δέ τά υπέδεθη δυσμενέστατα. Χωρίς νά χάση τότε καιρό, ό Μπερλιόζ έγκατέλειψε πρός στιγμήν τήν μουσική και έπέδωθη στήν... κριτική και στήν λογοτεχνία. "Ός κριτικός υπήρξε δριμύτατος, έξεδικήθη δέ άγρίως όσους είχαν κακομεταχειρισθί τά έργα του...

Ο μόνος πού έννόσασε τήν μεγαλοφυία του υπήρξεν ό μέγας μουσικός Παγκανίνι.

"Όταν έπαίχθη, γιά μία και μόνο, άλλοιμονο, φορά, τό «Ρεκβιέμι» του,—τό άριστούργημά του,—, και ή κριτική τό υπέδεθη μέ τήν ίδια δυσμενεία, ό Παγκανίνι υπήρξεν ό μόνος πού τόν όπερστήριξε. "Όταν δέ τό μελόδραμα του «Μπενβενουότο Τσελλίνι» έσφουρίχθη άγρίως άπό τό κοινό, ό Παγκανίνι πού έστελε τό έξής γράμμα:

«Μετά τόν θάνατο του Μπετόβελ, ό μόνος πού μπορεί νά τόν αναπληρώσει είναι ό Μπερλιόζ! Είς ένδειξιν τής εύγνωμοσύνης μου, γιανι μου έδώσατε τήν εύκαιρία νά άπολαύσω ένα μουσικό άριστούργημα, άντάξιο τής μεγαλοφυίας σας, σάς παρακαλώ νά δεχθίτε τό έσώκλειστον τσέκ των 20.000 φράγκων, τό όποϊόν έλαβε έντολη νά σάς έξαργυρώσει ό τραπεζίτης μου βαρόνος ντέ Ρότσιλντ μόλις του τό παρουσιάσει...»

Ο Μπερλιόζ όμως υπήρξε ό τύπος του καλλιτέχνη της «ρωμαντικής σχολής», όχι μόνον ώς συνθέτης αλλά και ώς άνθρώπος.

Ο Μπερλιόζ ήταν ένας άπό τούς ώραιότερους νέους τής έποχής του. Η φυσική του όμορφιά έν τούτους δέν τό έφθανε. Τά κοστούμια του έχουν μείνει περίφημα γιά τήν... έξωφρενικότητά τους, και γιά τούς χτυπητούς χρωματισμούς. Οι τρόποι του, έξ έλλου, ήταν πάντα τόσον έξαλλοι, ώστε πολλοί τόν θεωρούσαν σάν τρελλό. Οι έρωτές του, κατά φυσικόν συνέπειαν ήταν θορυβοδέστατοι. Κάποτε α' έννα θέατρο, ένό έπαίξετο ένα έργο του Σαίξπηρ, έρωτεύθηκε κεραυνοβόλας τήν πρωταγωνίστρια του θιάσου, μία νεαρά άγγλίδα. Χωρίς νά λάβη όπ' έσφι του τούς θεατάς πού ήταν άφοσιωμένοι στήν παρακολούθηση τής παραστάσεως, ό Μπερλιόζ σηκώθηκε δριθιοσ και άφο έβριξε μιάν όγρια κραυγή πάθους, ώρμησεν έξαλλος πρός τήν έξοδο του θεάτρου σάν νά τόν κατεδίωκαν χιλιάδες διαβόλων!

Τέτοιου ήταν όλοι περίπου οι έρωτες του Μπερλιόζ. Μέσα σ' όλον αυτόν τόν έξωφρενισμό έν τούτους ξεχωρίζει ένα αίσθημα λεπτό κι άγνό—τό μοναδικό

ϊώς πραγματικό αίσθημα τής ζωής του—πού, μέ νοσταλγία, τό θυμάτον πάντα...

Ο βίαιος όμως χαρακτήρ του έξαλλου καλλιτέχνη δέν μπορούσε νά άρκεσθί σέ μιά τόσο ήμερη περιπέτεια... "Ήθελε νά τής δόση και συνεία. 'Αξίζει όμως νά διηγηθώμε τό μονοδικό αυτό έρωτικό επεισόδιο, όπως τό άφηγείτο άργότερα ό ίδιος ό μεγάλος καλλιτέχνης στούς φίλους του.

Η πρώτη γνωριμία του μέ τήν γυναικιά αυτή πού επρόκειτο νά παίξη τέτοιο ρόλο στή συναισθηματική του ζωή είχε γίνει στό Ντωφινέ, όταν ό Μπερλιόζ ήτο μόλις δώδεκα χρονών. Η χαριτωμένη αυτή νέα όνομαζόταν τότε 'Εστελλα Γκατιέ. 'Από τήν πρώτη στιγμή πού τήν άντίκρουσε, ό Μπερλιόζ έννοιωσε νά χτυπάει δυνατά ή καρδιά του, ύστερα δέ άπό λίγες μέρες δέν άργησε ν' άντιληφθί πού τήν άρα τρελλά έρωτευμένο μαζί της...

Ο φίλος μας όμως τότε, λόγω τής ηλικίας του ίσως, ήταν έξαιρετικά δειλός άπέναντι τών γυναικών. Πού νά τολμήσ νά όμολογήσ τήν 'Εστελλα τήν όπλόγα πού έννοιωσε στά στήθη... 'Αλλά κι' αυτή, πού νά φαντασθί πός ό μικρός αυτός, τόσο έθιμος πάντα, μπορούσε νά είναι έρωτευμένος μαζί της...

Ο Μπερλιόζ, έμπνευσμένος άπό τήν αγάπη του, συνέθεσε ένα τραγούδι μέ μιά έξαιρετικά μελαγχολική μελωδία... Κι' άργότερα, ή περιπέτεια τόν άνάγκασαν νά χωρισθί άπό τήν αγαπημένη του, άπό τήν πρώτη αυτή γυναικιά πού είχε σταθή άφορημή νά έκδηλωθί ή μουσική του ίδιοφυία, χωρίς νά προφθάσ νά τής έξωτερικέσση τήν αγάπη του.

Πέρασαν χρόνια. Ο Μπερλιόζ, ένδοξος πιά καλλιτέχνης, είχε ληρονησί τήν παιδική του αυτή έρωτική περιπέτεια. 'Εξάφνα, μετά δεκαπέντε χρόνια, θυμήθηκε μιά μέρα τό παλιό του τραγούδι...

Τήν έποχή εκείνη συνθέτετε μιά μεγάλη συμφωνία γιά κάποιο κονοέρτο. Ψάχνοντας σιά ουρτάρια του, βρήκε τήν παιδική του σύνθεση, τήν ειδιώθωσε λίγο, και τήν παρενέθεσε μέσα στή συμφωνία του. Το κονοέρτο του είχε θριαμβευτική έπιτυχία. Και άπό τήν στιγμή εκείνη, άρχισε νά έυντάξη μέσα σά βάθος τής ψυχής του, όλο τό παλιό, ρομαντικό του έκينو αίσθημα...

'Επέρασαν, έτσι, κάμποσα άκόμη χρόνια. Ο Μπερλιόζ ούτε στιγμή δέν είχε ξεχάσει τήν παιδική του αγάπη. 'Ενοιώθε μιά μεγάλη νοσταλγία νά ξαναβρή νά ξανασυναντήσ τήν 'Εστελλα. Η ταραχώδης του όμως καλλιτεχνική ζωή δέν τόν άφινε νά θέσθ σ' έφαρμογή τό σχέδιό του.

Τέλος, τό φθινόπωρο του 1864, έλαβε τήν μεγάλη άπόφαση: Θά έβρεια νά πή νά συναντήσ τήν αγαπημένη του. Είχαν περάσει πενήντα χρόνια, μισός αιώνας!—άπό τότε πού τήν είχε άποχωρισθί, αλλά τί τόν

ΕΣΤΕΛΛΑ ΦΟΡΜΙΕ

Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΠΕΡΛΙΟΥΖ

έννοιαζε γι' αυτό!.. Μέ τον ένθουσιασμό που τον χαρακτηρίζει, επίστευε ότι θα τὰ εβρυσκε δλα όπως τὰ είχε άφήσει... .

Χωρίς νά χάση καιρό, έπήρε άμέσως τó τράινο για τή Λυών, όπου είχε μάθει ότι έμενε τώρα τó τνδολμά του... .

Έκει, ρωτώντας δεξιά κι' άριστερά, δέν άργησε νά βρη τó σπίτι της. Μέ τι χτυποκάρδι έτρεξε νά τήν έπισκεφθί!

Τρέμοντας άπό τήν συγκίνηση, έχτύπησε τήν πόρτα του σπιτιού της. Σε λίγο, ή πόρτα άνοιξε. 'Ο Μπερλιούζ έκαμε ένα βήμα πρós τὰ πίσω. Είχε άντικρόσει τήν 'Εστελλά.

'Ηταν μία γρηούλα έβδωμήντα έπτά έτων, ζαρωμένη, που περιστοιχιζόταν άπό τὰ έγγόνια της.

'Η κυρία Φορμιέ—γιατί έτσι άνομαζόταν τώρα ή τώας δεσποινίς Γκωτιέ—στην άρχή δέν άνεγνώρισε τόν Μπερλιούζ. Πού νά θυμάται, τώρα, ένα παιδάκι που είχε συναντήσει πριν άπό πενήντα χρόνια... 'Ο Μπερλιούζ, με φωνή που έτρεμε άπό τήν συγκίνηση τής εξήγηση τόν λόγο τής έπισκέψεώς του.

'Η γρηούλα, μπρός στην καθυστερημένη άποκάλυψη του τόσο παράξενου αυτού έρωτος, στην άρχή τάχασε. Κατόπιν όμως έννόησε. Και σεβάστηκε τó τόσο έπίμονο και άφάνταστο αυτό αίσθημα. Κλαίγοντας άπό τήν συγκίνηση, έπήρε τὰ χέρια του γέρου πλέον Μπερλιούζ, και σφιγόντάς τα του είπε:

—Είναι μεγάλο... Είναι άφραίο αυτό... Μιά παιδιατική άγάπη που διαρκεί τόσα χρόνια, και που ξαναξυπνάει έτσι μέσα σε μία γεροντική καρδιά... Πρέπει νά τὰ ξεχάσετε όμως, τώρα πιά δλα... είναι άργά πιά... .

—'Οχι, όχι! έκραύγασεν ο Μπερλιούζ... Μιά τέτοια άγάπη δέν πρέπει νά λησμονηθί... Δέν πρέπει πλέον νά χωριοθούμε ποτέ... .

Και πράγματι, 'Από τήν ήμέρα εκείνη άρχισε μία νέα ζωή για τόν γέροντα Μπερλιούζ. Κοντά στην 'Εστελλά έβρυσκε δλη τήν βροσερότητα του παιδικού του αίσθήματος. 'Ολη ή βαθειά, πλατωνική του άγάπη είχε ξαναξυπνήσει.

Προσπαθούσε νά τήν πείση και νά πείση τόν έαυτό του,—ότι αυτήν μόνον είχε άγαπήσει στη ζωή του. 'Η 'Εστελλά όμως διεμαρτύρετο... .

—Σε σένα όφείλω τήν μουσική μου έμπνευση, τής άπεντιοσε ο Μπερλιούζ. Σ'ού ύπέρους πάντα ή μουσα μου... 'Θάθελα, άργότερα, νά γινόμουν τόσο ένδοξος, ώστε νά δαξασθής κι' έσύ μαζί μου... .

'Ο Μπερλιούζ δέν έληγομόνησε ποτέ τήν παλιά του και τόσο βαθειά αυτή άγάπη. Γι' αυτό, και τὰ ε'Απομνημονεύματά του, τὰ τελειώνει μ' αυτή τήν φράση:

—Στέλλα! Στέλλα! Τώρα πιά που ξαναβρηκα τήν άγάπη σου, μπορώ νά πεθάνω δίχως πίκρα και δίχως θυμό... .

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ